

Óheppin avgerð

Oddagrein

LANDSSTÝRISMAÐURIN í figgjarmál-um hevur boðað frá, at 80 fólk innan tað almenna verða søgd upp í 1996 sum ein avleiðing av sáttmálanum mill-um landsstýrið og fakfeløgini hjá tí al-menna. Vit rokna við, at landsstýris-maðurin ikki rættiliga hevur hugsað seg um, tá hann segði hesi crð við sjón-varpið. Men hetta gongur ikki og hetta kann ikki vera landsstýrismannsins álvara, uttan so at hann ætlar at beina fyri teimum seinastu leivdunum av javnaðarflokkinum. Og tað kann ein for-mannskandidatur ikki loyva sær.

TÁ landsstýrið tekur eina avgerð, ið kostar meiri pening, enn tøkur er á figgjariðgini, hevur landsstýrið skyldu at útvega hendan pening. At loysa trupulleikan við sum í hesum føri at koyra fólk til hús kann undir ongum um-støðum góðtakast. Tað smakkar alt ov nógv av hevnd og revsing fyri at lands-stýrið so syngjandi tapti í uppgerðini millum fakfeløgini og tað almenna. Og tað kann ein javnaðarpolitikari ikki leggja rygg til.

HETTA landsstýrið kunngjórði við brask og bram, at tað fór í hernað móti ar-beiðsloysinum. Síðan landsstýrið tók við er arbeiðsloysið í roynd og veru bert vaksið. Tað er tí sera ólogiskt og mót-stríðandi við almenna politikkin, tá landsstýrið setir seg á odda í herferðini móti løntakarunum og loysir trupul-leikarnar við at renna fólk heim. Ein spyr seg um ein býr í Thatchers Bret-landi ella í fólkahæimi javnaðarflok-kins.

AT koyra fólk til hús í 1996 við at vísa til sáttmálasamráðingarnar er eisini at snýta fakfeløgini. Tað kann sambands-flokkurin loyva sær – tað er jú tað, hann er til. Men javnaðarflokkurin er settur at verja fakfeløgini og tann einasti, ið kann verja tey (fylkingin gert tað jú ikki!). Landsstýrismaðurin má tí venda með-an enn er vendandi. Tað er eingin skomm at gerast klókar. Vil hann ikki av sær sjálvum, má floksleiðslan hjálpa honum. Kunnu løntakararnir ikki kenna seg tryggja við javnaðarflokkinn í Tinganesi er betur fyri bæði flokk og løntakarar at hann stingur í sekkin og fer í andstøðu.

Neyðugt at lækka skattin

Tað kommunala skattapro-sentið má eisini lækka. Um vit ikki gera tað, so fer fráflytingin at økja, og eg meti, at hetta nú má og kann lata seg gera, nú tær serliga hart trongdu kommunurnar eru í samráðing við bankan um skuldarsaneringar og annars broytingar í komm-unuskuldini.

Tað eru kommunur, eitt nú Tvøroyrar Kommuna, sum yvir sitt skattapro-sent hevur skapt arbeiðstíð, sum eru komin øllum sam-felagnum til góðar. Orsakað av hesum tíðtøkum var eg ein, sum setti okkara skatta-prosent til 23%, men av hes-um 23% vórðu 2% sett í ein vinnulvsgrunn, sum var okkum höllur og hevði stør-an tyding.

At skattapro-sentið var 23% tá skattaloftið var í mesta lagi 50%, tá hevði tað ikki tað ávirkan, sum tað hev-ur nú, ið einki skattaloft er.

Tí er skattapro-sentið hjá kommunum sum okkara, sum hava 23%, alt ov høgt, og hetta ger, at tað verður einki til avlops hjá teimum, sum eru í arbeiði. Tey missa hugin hvørja ferð tey fáa sínar útgjaldingar, tí har er einki eftir til teirra eigna brúk. Tey fáa ikki endarnar at røkka saman og hetta er galdandi bæði fyri fiski-menn og arbeiðsfólk í tíma-løntu vinnuni, eins væl og tey, sum eru í fastari mánað-arvinnu.

Soleiðis ávirkar eitt slíkt skattapro-sent sum okkara uppá 23%, at okkara pensjonistar verða hart rakt-ir, tí teir koma undir nógvan kommunuskatt. Vit hava frá okkara kommunu einmælt heitt á Føroya Landsstýri

um at fáa loyvi at skatta okkara pensjonistar við ein-um lægri skattapro-senti, so at tey kunnu fáa fulla pen-sión útgoldna, sum tey eiga. Tey hava eitt langt liv gold-ið til hesa trygging, sum í dag í veruleikanum ikki er nokur trygging. Vit hava enn ikki fingið jättandi svar frá landsstýrinum. Tí mugu vit ganga aðra leið, har vit lækka okkara skattapro-sent frá teimum 23% niður í 19%. Hetta vil ikki bara koma pensjonistunum, men øllum, sum er í arbeiði og gjalda skatt, til góðar.

Tað er greitt, at ein slík lækking vil geva kommun-uni ein inntøkmuss, men hetta eigur at greiðast, nú kommunurnar í longri tíð hava havt kommunuskuldi-na til viðgerðar við bankan. Her eigur bankin at taka hetta sum eitt tap, so verður tað avskrivnað yvir roknskap teirra, og teir vinna tað aftur yvir tann skatt, sum teir so-leiðis koma at gjalda minni, ella í øðrum føri at frysta niður munin, so at komm-unur kunnu liva við einum minni skattapro-senti, til gagns bæði fyri einstakling-

ar og samfelagið. Hetta vil eisini verða við til at steðga fráflytingini, sum enn er stør, ja, hon er ikki komin í hæddina enn.

Tað verður aftur farið til Danmarkar at samráðast um okkara skuld, og enn tykist ikki vera semja um, hvussu og hvat samráðast skal um, ella rættari sagt, hvat dentur skal verða lagdur á. Tað má verða øllum greitt, at skatta-málið er av størsta tydingi, tí fleiri, ið flyta orsakað av hesum, ferri verða at gjalda aftur tað, sum skal gjaldast. Tað tykist, sum um lög-maður er sinnaður at lata bankamálið verða tað mest avgerandi, og tað verður sagt, at vit í javnaðarflokk-inum eru imóti hesum. Hetta er ikki rætt. Um bankamálið er av so stórum tydingi, sum tað er gjørt til, so skal tað sjálvandi takast við, og fáa vit sømdir, so alt gott um tað. Men vit hava við mikið stríð fingið sett eina kanningarnevnd til just hetta málið, so eg meti at fyrst eitt úrslit fyriligg-ur frá nevndini, tá kunnu vit gera upp á bankaókinum.

Men javnaðarflokkurin er sera positivur at fáa loyst bankamálið, tað skal eingin ivi vera um tað.

Men ein rentuskáí frá

danski síðu, sum kundi komið skattgjaldaranum til góðar í Føroyum, tað eigur at verða við í einari samráð-ingarloysn. Somuleiðis taki eg undir við, at vit eiga at hava okkara eigna uppskot til hvussu viðurskiftini skulu avgreiðast, og tá An-finn Kallsberg sigur í Dag-bladnum nú um dagarnar, at teir hava loysnina og at vit skulu hava eina føroyska loysn, so er hann á beinari leið. Vit mugu hava eitt uppskot, sum passar til tey føroysku viðurskiftini.

Ein orsök til tey viður-skifti, vit hava í dag í Fø-royum, er at vit alt ov ofta hava verið noyðd at taka við donskum loysnum, sum ikki passa til okkara sam-felag.

Ein føroysk loysn við ein-um skattalofti uppá í mesta lagi 50% og ein lækking av kommunuskattapro-sentun-um vil bota, um viðurskifti-ni. Hesi viðurskifti kunnu bota um tað trýstið, sum er á temum, ið enn búleikast her, og við framhaldandi fráflyting verða tað færra at gjalda. Hetta mugu mynd-ugleikarnir skilja, eisini tann danski figgjarmála-ráðharin.

Sverre Midjord

Ford Granada 2,3

árg. 84, í góðum standi – til sølu fyri 10.000 kr.

Tlf. 43311

FUNDARRØÐ

Meinigheitshúsið
í Havn

8.–10. september 1995

Fríggjakvöldið kl. 20.00:

Vintræið og greinarnar
v/ Ingu Poulsen Dam, presti

Leygarkvöldið kl. 20.00:

Íklædd sum Guds útvaldu
v/ Ásbjörn Jacobsen, blákrossskrivara

Sunnukvöldið kl. 18.00:

Halgannarsorg og halgannargleði
v/ Amundi Berthelsen, skúlastjóra.
Innsavnan til arbeiði

Meinigheitshúsið

ALMENNUR FUNDUR um Fiskiskap og veiðihættir

verður í

Stórhúshøll í Fuglafirði
leygarkvöldið kl. 20.00

Við pallborðið sita:

Eyðun Johannesen, Oyrarbakka
Palli Mikkelsen, Skála
Jákup Joensen, Eiði
John Smith, Argjum

Útróðrarfeløgini í Eysturoynni
og Eysturoyar Javnaðarfelag